

Jørgen Estrup (RV):

Vi har haft Sydafrikasanktioner og forholdene i Sydafrika til debat flere gange inden for det sidste halve års tid, i november, igen i april. Hver gang har vi kunnet konstatere, at processen er i gang, at der sker fremskridt. Det kan vi også konstatere i dag, men vi kan også konstatere, at processen er vanskelig, at den følges af vold, at det er vigtigt, hvordan vi andre reagerer på den, at der er brug for både en holden fast i forhold til sanktionerne, så længe apartheid er i kraft, og for en støtte til processen og de beslutninger, der tages, for at få afskaffet apartheidsystemet af det nuværende regime i Sydafrika.

Det vil jeg gerne slå fast fra starten. Jeg vil så også gerne gøre opmærksom på også lidt i lyset af den debat, som jeg selv var indblandet i lidt tidligere, at vi fra radikal side allerede den 5. februar i år udsendte en pressemeddelelse, hvor vi efterlyste, at man tog initiativer på dette punkt. Den gik ud på, at man på den ene side konstaterede og tog konsekvensen af, at den sydafrikanske regering nu havde besluttet at fremlægge afgørende love i det sydafrikanske parlament til afskaffelse af vigtige dele af apartheidsystemet, og at vi kvitterede med en ophævelse af de kulturelle, sportslige og politiske restriktioner. Det var en opfordring, som blev fulgt op, og derfor fik vi meget hurtigt en lempelse på det område.

Men den anden del af den opfordring, som lå fra radikal side, gik ud på, at vi opfordrede udenrigsministeren til at komme med et udspil til, hvorledes vi gradvis kan ophæve sanktionerne i takt med, at de sidste grundpiller i apartheidsystemet fjernes. Det har vi savnet; det var det, der var indholdet af debatten før.

Jeg skal ikke gå i detaljer med det mere, men blot sige, at den proces i de måneder, som vi har tabt dér, kan vi jo ikke indhente fra den ene dag til den anden; men det er jo ikke ensbetydende med, at vi ikke kan tage tanken op. Jeg hørte mange i dag snakke om køreplaner for, hvordan man kan fjerne sanktionerne i takt med, at apartheid faktisk også fjernes. Det synes jeg er en væsentlig og en konstruktiv måde at se på det problem, vi har foran os, nemlig et forsøg på at yde hjælp til en vanskelig proces i et andet land, en proces, som vi ved også kan ende i megen vold og i en fuldstændig uløselig situation.

I den forbindelse vil jeg gerne sige, at jeg i og for sig har megen sympati for, at Kristeligt Fol-

keparti har prøvet her i elvte, tolvte time at løse problemet med et ændringsforslag til lovforslaget. Men jeg synes også, Kristeligt Folkeparti må erkende, at man altså ikke kan erstatte et ændringsforslag til et lovforslag, som udmønter en bemyndigelse til udenrigsministeren, med den proces, som består i, at et folketingsudvalg sætter sig grundigt ind i, hvordan forholdene er, beslutter, hvordan en sådan køreplan skal lægges, og derefter vedtager det gradvis. Jeg accepterer, og jeg har også sympati for forslaget, men vi kan ikke stemme for det, for det er ikke en fulgyldig substitut for det, vi skulle have haft på dette område.

Derfor må vi nu se i øjnene, at vi altså, indtil vi muligvis samles i august, ikke kan gennemføre lovændringer. Men det er jo ikke ensbetydende med, at vi ikke kan tage højde for, hvordan processen vil forløbe, og jeg vil derfor fortsat opfordre udenrigsministeren til at tage sådanne initiativer og selv meget gerne bidrage til dem. Jeg synes, det er vigtigt, at processen og dialogen i det danske Folketing i det mindste holdes i gang, sådan at vi yder vores bidrag.

I den forbindelse vil jeg gerne sige til hr. Duetoft, som tidligere snakkede om pædagogik, ganske vist i forhold til hunde, at jeg mener, den pædagogik i høj grad også kan bruges i forhold til mennesker. Dermed er jeg enig med hr. Duetoft; det er jo faktisk det, vi har gjort. Da vi hævdede de kulturelle, de sportslige sanktioner, var det lige præcis en markering af, at der var sket en udvikling i Sydafrika. Nøjagtig det samme burde vi have kunnet gøre, hvis det sydafrikanske parlament faktisk i slutningen af juni afskaffer væsentlige dele af apartheidsystemet. Det har vi ikke tilstrækkelige informationer om på nuværende tidspunkt, og vi har altså heller ikke haft det nødvendige forarbejde. Derfor kan vi ikke gøre det; men vi kan jo som sagt sætte processen i gang nu.

Det afgørende er altså, at vi er med til at fremme den ikkevoldelige løsning på processen i Sydafrika, at vi er med til at fremme en fredelig sameksistens mellem racerne, og derfor vil jeg gerne slutte af med at sige, at jeg er meget enig i det, udenrigsministeren sagde under debatten her i Tinget den 27. november 1985, Folketingets forhandlinger 1985-86, sp. 2928, hvor udenrigsministeren sagde:

» . . . skal jeg udtrykke regeringens håb om, at det må lykkes under udvalgsarbejdet at nå frem